

STAROSLOVENSKO

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 146.

CHICAGO, ILL., SREDA, 17. SEPTEMBRA — WEDNESDAY, SEPTEMBER, 17, 1924

LETNIK XXXIII.

Izza kulis londonske konference.

(Izvirno poročilo za A. S. in Edinost.)
Poroča Rev. L. Kuhar.
(Dalje.)

Na drugi strani pa so cele dežele vsled vojaških, ali socijalnih katastrof postali nezmožne za delo in prevzgo za kupovanje na svetovnem trgu. Polovico Evrope je padla na beraško palico ter se tako izobčila iz velike družine med narodne gospodarske skupnosti. Vojna in revolucije so uničile večji del nacionalnega gospodarskega bogastva ter nadalje narodne demoralizirale, jim vzele veselje do dela in pridobivanja. Tako vidimo po vojski stati velike narode pred razvalinami svojih nekdanjih domov, moralno preslabi, da bi si zavili rokave in začeli znova zidati denarno prebiraški, da bi si mogli kupiti v srečnejših deželah vsaj najpotrebnejših sredstev za spodobno življenje in za začetek uspešnega gospodarskega preporoda.

Predsedki zmagovalcev ljubosumno čuvanje lavorjev vencev, grdo sovraštvo do bivših nasprotnikov, strah pred novimi invazijami, vse to je zagradilo evropske narode z žično ograjo nezaupnosti ter tako popolnoma dezorganiziralo predvojno gospodarsko živčevje. Srečnejši in po vojnih katastrofah manj prizadeti narodi bi radi delali, a izginil je kupec, bodisi da se je strahopetno skrival za barikada svoje državne meje, bodisi ker je iz ponosnega kupca postal berač. Tako je delane nezmožnost enih in vboštvo drugih ustanovilo v Evropi to bolno atmosfero, v kateri evedeje samo košate rastline raznih ekstremističnih ideologij. Komunistem in nacionalizem v obliki kot danes dušita Evropo, sta pleveli, simptoma nezdravih razmer, ki bosta izginila, kadar se bo zakon gospodarske skupnosti nanovo obveljal.

To je prva slika, na katero so gospodarski krogi obrnili pozornost svojih političnih kolegov. Mi bi seveda morali samo občudovati to humaniterno ozadje londonske konference, ako bi ne imeli na drugi strani zadostnih motivov za malo manj neomejeno zaplavljenost v to navidez nesebično postopanje. Kakor resnična naj je tudi ta podoba in kakor potrebna se naj tudi zdi reforma v evropski politiki v korist celega sveta in največ v korist propalih narodov, vendar bi bilo preveč zahtevati od angleških in američanskih bankirjev, ako bi jim podtikali tako brezmejno nesebično in človečanska čustva. Mi moramo sedaj poizkusiti najti še drugo sliko, ki je bolj živo govorila na domišljijo teh mrzlih kraljev denarja in bila bolj razumljiva tudi državljanom, ki so hoteli ali nehoti morali odpreti ušesa tem podzemskim suflerjem.

V Evropi so zaenkrat trije križevski problemi: 1. Politična negotovost in gospodarska slabost in dezorganizacija vseh manjših držav v Srednji Evropi, 2. Problem Rusije, 3. Nemško-Francoska razmerja. Najpoglavnejše med njimi

je zadnje vprašanje, vsaj za enkrat. Londonska konferenca si je postavila nalogo to največjo rano zapreti.

Do sedaj so se državniki bali to vprašanje načeti, ker se je predstavljalo vedno v sledeči zelo neprijazni luči. Nemčija ima velikanske obilicije na sebi, tako visoke, da vsak ve, da presega njene zmoglosti. Ker torej ni zmožno, se ji mora ponuditi prilika, da se opomore in da se spravi v položaj, da bo mogla dolgove odplačati. Dolgove more samo plačati z izvozom svojih industrijskih izdelkov na svetovni trg. Postaviti Nemčijo na noge se torej pravi rediti na svojih prihodkih. Njena industrija se bo bogatila le na škodo njenih konkurentov, ki so v tem slučaju Angleži in Francozi in kadar bo Nemčija gospodarsko ozdravljena, potem ji nihče ne bo mogel braniti, da začne misliti, kako bi se brez plačevanja otresla svojih vojnih bremen in če bi morda ne bilo pametnejše svoje milijone znova navaliti dol na Francijo. Problem je torej težaven. Beraška Nemčija ne more plačati nič, zdrava Nemčija pa ne bo hotela plačati nič. In brez njenih reparacijskih plačil pa pretijo denarne katastrofe tudi njenim upnikom.

Na podlagi tega razmišljanja se je razvil v glavi nemške največje upnice načrt najti neko kombinacijo ki bi v denarnem pogledu bila dobičkanosna in ki bi na drugi strani garantirala varnost njene ozemlja za vso bodočnost. Treba je proglasiti Nemčijo za bankruptno, poseči po nekaterih njenih bogastvih in potem jih obdržati zase, na zunaj pa ponavljati, da Nemčija ne more plačati in da ne kaže nikake volje, izboljšati svojega bankruptnega stanja, kar bi potem dalo prvotni zasegi pravno podlago. Nemčija bi se s silo držala v statusu bankruptnega dolžnika, položaj, ki bi potem opravičil nadaljevanje "prisilnih garancij."

(Dalje sledi.)

Vodja Makedonskih upornikov ubit.

Sofija, Bulgarija. — Todor Alexandrov, vodja Makedonske revolucionarne organizacije, je bil umorjen po svojih pripadnikih. Istotako se poroča, da sta bila umorjena dva voditelja autonomističnega gibanja.

Ne moreš služiti Bogu — in delati zlo.

Morilca Robert Franka sta prvo nedeljo njunega jetniškega življenja se udeležila v jetniški kapelci službe božje s pridigo: "Nemoreš služiti Bogu in delati zlo." Sklonjenima glavama sta poslušala mirno, videti je bilo na njima, da sta spremenjena, ker v njiju je začela kljavati vest, — kateri ne uide noben hudodelec; veliko je pa toliko srečnih, da se spreobrnejo in spravijo z Bogom.

RAZNE VESTI.

— Syoseet, N. Y. — Valski princ, se je odločil, da ta teden zapusti Ameriko in se poda v Kanado. V Ameriki se je počutil prav dobro. In kako pa tudi ne, saj je princ. Prišel je pa tudi v Ameriko sin ministrskega predsednika McDonalda, za katerega se pa nikdo ne zmeni. Po temu se vidi, da imajo za Ameriko več privlačne sile sinovi s "titelnimi" kakor pa sinovi brez "titelnov" in če tudi so njih očetje plemeniti po njih delu za človečanstvo in plemeniti po srcu.

— Harrisburg, Pa. Po poročilu rudniškega tajnika Walsha, posnemamo, da je bilo po pennsylvanski rudnikih prvih 8 mesecev t. l. 557 smrtnih slučajev. To je 124 slučajev manj, kakor lani leto.

— Madrid, Špansko. — Diktator Primo de Rivera bo pričel z ofenzivo proti Murmu, proti katerim bo razpolagal s 100.000 možmi. Po Madridu kroži govorica, da je Evropa za Abdel Krimovo kampanjo proti Španiji. Puške, ki se jih poslužujejo Muri so sistema Mauser, take kot so jih rabili Turki za časa vojne in so bile narejene v Nemčiji.

— St. Louis, Mo. — Tukaj so aretirali tri bandite, ki so jih spoznali za vlomilce First National banke v Highland, Ill., kjer so pobrali \$16.000. Eden od jetnikov je pa tudi spoznan, da se je udeležil ropu dne 23. avgusta t. l. na National banko v Freeburgu Ill. — S to aretacijo so napravili dober plen.

— New York. — Zagonetna smrt razvozlana. — Tukaj so našli prominentnega zdravnika dr. George Partidge v stanovanju mrtvega Ravno v isti hiši so pa našli 24 ur preje mrtvo žensko, moža pa v nezvesti. Po smrti zdravnika so se le prišli na to, da je smrt povzročil uhajajoči plin iz peči v kleti.

— Honolulu. — Od tukaj poročajo, da je šlo v zrak skladišče smodnika v Schofield, kar je povzročilo \$300.000 škodo.

— Mobile, Ala. — Od tukaj poročajo, da je velika kača klopotača pčila farmarja Williama H. Woodarta, staraka 67 let, ki je takoj nato umrl. Zapuščena žena in veliko družino.

— Jackson, Mich. — V državi je v Jackson je nastal požar, ki je uničil del poslopja kjer se nahaja pralnica in napravil \$17.000 škodo. Med jetniki je nastala panika, ponesrečen ni bil nihče.

— New York. — Anna Ponnzelle, Francozinja je bila na otoku solza zavržena in poslana nazaj. Ko se je pa nahajala na francoskemu parniku na obrežju v New Yorku, je skočila v morje in utonila.

— Lizabona, Portugalsko. — Portugalska vlada je pustila zapreti vse člane izvrševalnega komunističnega odbora, ker so bili obdolženi, da so hoteli izzvati revolucijo. V hotelski vrt hotela Swiss-Atlantic je bila vržena bomba, ki je napravila precejšno škodo.

NA KITAJSKEM BOJNEM POLJU.

Spopad na črti Chihli. — Šest vlakov s 12.000 možmi je zapustilo Peking, proti smeri severne bojne črte.

— Tientsin, Kitajsko, dne 16. t. m. — Poročajo o hudem spopadu v okraju Chihli, od koder se sliši močna kanonada. Šest vlakov je zapustilo Peking, kateri so hiteli s 12.000 možmi na severno bojno polje. Odprl se je nov napad na Liuho in skoz ob železniški progi, kjer krepko držijo črto čete Checianga.

Iz poročila iz Hoochow posnemamo, da so bolnice napolnjene ranjencev, isto poročajo tudi iz Wusih.

NEMCIJA JE NEPOBOLJŠLJIVA

Nacionalisti hočejo monarhijo in končati mirovni pakt.

Berlin. — Nemci, ali bolje rečeno nemški nacionalisti si hočejo nakopati novih nadlog in sovražnikov. Nacionalisti so še vedno pod vtisom, da je Nemčija, oziroma Prusija zmagala v svetovni vojni in da na željo teh nadutežev, bi moral svet stati pred njimi v pozor.

Možno je, da ne misli vsak inteligentni človek, da je edino le Nemčija bila povzročiteljica svetovne vojne, — dejstvo pa je, da je Nemčija podpisala pogodbo v Versailles, kar jo je napravilo zato odgovorno in če javno obsoja to obtožbo, s tem obsoja pogodbo samo.

Skoro nevrjetno je, da Nemčija, ko je komaj prišla malo do sapa, v resnici misli si s te javno obtožbo izzvati posledice. Je — ali pa ni vrjetno — gotovo pa je, da je nemški čut bil tako užaljen, da ne bo prebolel, ker od navadnega vojaka do nadutega kajzarja si še nobenemu sanjalo ni, da bi bila premagana — Nemčija.

Sedaj se gre le zato, bo-li nemški narod se odločil, da ga bo vladala stara nacionalistična aristokracija, ali moderna delavska in podjetniška grupa, v složenem skupnem delovanju.

Chicago pozdravlja letalce

V ponedeljek pred eno uro, popoldne so začele piščalke po tovarnah v Chicago žvižgati, par milijonov oči se je obrnilo proti nebu, kjer so tik pod oblaki krožili po zraku naši letalci, ki so obkrožili zemeljsko oblo. Nepopisno je bilo navdušenje mesta Chicago, sprejeti so bili nad vse priščno.

Pogreba umorjenega fašista se je udeležilo 250.000 oseb.

Rim. — Ceste Rima po katerih se je vil mrtvaški sprejod fašistovskega poslanca, Armando Casalinia, katerega je umoril delavec Giovanni Corvi iz maščevanja, ker so fašisti umorili socialističnega poslanca Meteottija. Poročilo pravi, da se je pogreba udeležilo nad 30.000 oseb.

Iz Jugoslavije.

VAŽNOST PRISTANIŠČA SUŠAK. — STAROSLOVENSKA MAŠA NA KREDARICI. — ODLIKOVANJE G. CVIJIČA. — DRUGE ZNIMIVE VESTI.

Važnost pristanišča Sušak.

Vsled nesrečne mirovne pogodbe, s katero smo izgubili za nas edino pravo luko, Reko, nam je edino ostal še Sušak. Precejšen del naše države, posebno še Hrvaška in Slovenija gravitirajo danes na pristanišče Sušak.

Pred kratkem se je vršila na Sušaku konferenca interesiranih krogov in zastopstev da bi se približali vsaj provizorni rešitvi vprašanja luke Baroš z Delto in Brajdico, kar se danes imenuje skupno sušaka luka, in ki je služila do sedaj izključno za skladišča in nalagališča lesa. Zadnja leta pred vojno se je preko Sušaka izvozilo letno krog 9.000 vagonov lesa, od tega je odpadlo na slovenske pokrajine okroglo ena tretjina. Ves pristanski prostor z vsemi železniškimi napravami meri okrog 180.000 štir. m. Napravljen pa je načrt za novo razdelitev luke, katerega je napravil inž. Kostial, inšpektor železniške direkcije v Zagrebu. Po tem načrtu bi se povečale, oziroma postavile železniške zgradbe kakor tudi nekatere pristaniške zgradbe in skladišča. Uredil bi se molo za osebni promet, ter bi se porazdelila luka tudi po skupinah z ozirom na blagovni promet. Po leg luke Sušak obstoja še zelo zanimiv projekt za zgradbo luke na Martinščici, ki naj bi se zvezala po malem predoru s susaško luko.

Sedanja naša naloga je, da se za susaško pristanišče čim bolj zanimamo. Naš razvitek in razmah je le do morja in sicer v svoje morje in svoje pristanišče. — (Slovenec.)

Stara slovenska maša na Kredarici.

V torek 19. avgusta se je nudi v Triglavskem domu diven prizor. Razsajala je vesdan huda nevihta, z dežjem in snegom. Ob 9. uri se je začela v kapelici maša, ki jo je pel frančiškanski pater M. Spanjol s Kršljuna na Krku v staroslovenskem jeziku. Polno je bilo v molitvi zbranih turistov, dasi je nanje kar curljalo. Mladi pater je prinesel s seboj staroslovenski misal in ko so turisti zvedeli za njegov namen so hitro zbrali primirni znesek in prosili patra, naj daruje svojo mašo, ki je najbrže prva staroslovenska na Triglavu.

Olikovanje g. Cvičiča.

V američkem poslanstvu je bil odlikovan Jovan Cvičič za svoje znanstveno delovanje od tukajšnjega američkega poslanika Dodgeja, ki mu je po kratkem nagovoru izročil zlato odlikovanje. V imenu vlade se je prosvetni minister dr. Anton Korošec zahvalil predstavniku Zedinjenih držav za odlikovanje našega sinu in častital Cvičiču, kateremu naj bo to odlikovanje mala zahvala za njegovo veliko delo.

Novi zvonovi.

V Gori Oljki so dne 31. avgusta dvignili v oba stolpa nove jeklene zvonove. Ob tej priliki so nastopili diletantje

z igro "Turški križ," dalje andraški pevci in andraška godba pomnožena z domačimi tamburaši.

Poroka.

Dne 23. avgusta se je poročil v frančiškanski cerkvi g. Leopold Brate, finančni preglednik v Metliki, z gđc. Ivanka Bajželj iz Strazišča.

Izpred sodišča.

Lovrenc Lavrič iz Kodeljeva ima zelo hudo jezo na svojo mater in sestro, in sicer radi tega, ker jima je oče izročil posestvo. Mož je precej silovite narave in je bil obtožen, da je grozil domačim z umorom in požigom. Napadel je tudi Frančiško Lavričovo po glavi, vdrl je v hišo, kjer je razbil večna vrata, omaro, svetilko, več kozarcev, steklenice in krožnikov, ter je napravil precej obšutno škodo. Pri obravnavi se je zagovarjal, da je bil takoj pijan, da se sploh ne spominja, kaj je govoril in počel. Priznal pa je, da se s svojci res ne razume, ter je navzočim celo zagrozil v sodni dvorani, da jim bo že še pokazal, pričam pa je očitno, da so pristanske. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe in povračilo vseh stroškov in škode.

Strašen roparski umor.

V noči od 22. na 23. m. m. so neznan roparji vdrl v hišo Fr. Klenovška vulgo Cvek v vasi Matovec, župnija Boštajn ob Savi. Zahtevali so denar, gospodar je planil po konci in predno se je zavedel, mu je že eden od roparjev porinil nož v spodnji del trebuha. Nato so davili in prepevali ženo, dokler jima ni izročila vsega denarja — 2000 Din. — Istotako so tudi hlapca, ki je pri tem prišel na pomoč, povezali in pretepli. Ko so se na to vso hišo preiskali in še pokradli nekaj krač in blaga, so izginili brez sledu. Prestrašena žena je takoj nato začela. (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljate so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dobitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile večerj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din.	\$ 7.20
1.000 — Din.	\$ 14.05
2.500 — Din.	\$ 35.00
5.000 — Din.	\$ 69.50
10.000 — Din.	\$ 138.00
100 — Lir	\$ 5.15
200 — Lir	\$ 9.95
500 — Lir	\$ 24.00
1.000 — Lir	\$ 46.75

Pri pošiljках nad 10.000 Din. i nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljate na kažejo po cenah onega dne, ko m sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljate naslovite na — SLOVENSKO BANKO ZAKRAJSEK & ČEŠAREK 70-9th AVE., NEW YORK, CITY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

Mnenje Slov. duhovnika.

Veseli me, da sem vsaj še to dočkal, da vidim dan-računa onih, ki so naš narod zavajali toliko let na napačno pota v Ameriki. Katoličani smemo biti ponosni na Vas g. urednik, da se tako junaško držite v boju z newyorškim Saksarjevem listom. Ni lahko se boriti s človekom, ki mu je vsaka podla laž dobrodošla, da z njo napade svojega nasprotnika. S temi zvitimi Saksarjevci smo imeli enake boje pred 25 — 30 leti. Tedaj je ta list igral, kakor vedno dvorezno politiko. Ko je rojak prišel iz starega kraja v New York, so že stali znani agentje zvitega liberalnega mojstra pri njem. V eni roki so imeli rožne vence in molitvenike, v drugi pamflete liberalne vsebine. Če si hotel te je vpisal celo v kako cerkveno bratovščino, prodal ti molek, molitvenik ali kaj drugega. Na drugi strani bi te pa vpisal v framazonsko ložo, samo če bi hotel v njo.

Časi se seveda spreminjajo in z njim prihajajo novi ljudje. Starejši smo svoje orožje že zdavnej odložili, ker tedaj so bile drugačnejše razmere kot so danes. Danes pa se seveda nahajamo ameriški Slovenci v popolnoma novih razmerah. Čas je nam dal novih izbornih moči, gotovo po božji Previdnosti. Ti so šli zadnje čase pogumno na delo kot pravi katoliško narodni klicarji za katoliško stvar, in so s svojimi katoliškimi shodi narod docela prebudili in mu obenem temeljito odprli oči. Mi starejši z veseljem povdarjamo v svojem srcu, da smo tem kat. narodnim klicarjem iz srca hvaležni, zlasti oni, katerim je nam Bog izročil po svoji Previdnosti dašno pastirstvo. Mi vidimo koliko dobrega sadu so ti shodi že in še bodo obrodili med nami Slovenci v Ameriki. Zato ni nobena zahvala od nas duhovščine, kakor tudi ne od strani naroda dovolj velika in primerna za te moze. Jaz ne rečem drugega, kakor da hvalim Boga, ki jih je nam še pravčasno dal.

Na nasprotni strani je pa seveda delovanje teh mož silno razkačilo one, ki so mislili, da imajo patent za vsako stvar, ki se pojavi med Slovenstvom v Ameriki. Tako ti shodi delajo silno preglavico Saksarjevem v New Yorku. To seveda zato — zgolj zato, ker ni teh shodov začel in predlagal Saksarjev list G. N. On bi bil moral nositi "fano" na teh shodih pa bi bilo vse "alrajt," čeravno izgleda, kadar se pojavi kak Saksarjevec med katoličani, kakor bi prišel Lucifer voditi, kako cerkveno procesijo.

Veste g. urednik, vsaka stvar samo en čas trpi in tako je tudi ta švigašvagska igra med Slovenci v Ameriki. Ti nepridipravi so popolnoma izigrani. To vpitje, ki ga povzročajo proti Vam in sploh nam katoličanom v svojem listu je znak popolnega obupa pred žalostnim koncem.

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

"V Wildu se nahaja mnogo ljudi, kot ste vi," je nadaljeval Pavel Weyman. "Ze stotletja vršijo svoje delo smrti in vodijo to, kar jaz imenujem boj človeka proti živali. Hvala Bogu, pa se jim še ni povsod posrečilo uničiti divje živalstvo. Vedno bo še ostalo na tisoče stitirjaških milij gora, močvirij in gozdov nedostopnih civilizaciji. In o stale bodo morda na veke. Pravim morda . . . Kajti v sredi pustinj se dvigajo daleč vzhaj in mesta. Ali ste že čuli kdaj o North-Battlefordu?"

"Ali je to v bližini Montre-

ala ali Quebeca?" je vprašal Henri.

Weyman se je nasmejal in potegnil iz svojega žepa fotografijo. Bila je slika mlade girl.

"Ne, to je še dalje proti zapadu, v Saskačevanu. Še pred sedmimi leti sem hodil redno vsako leto ob lovskem času streljat prerijske kokoške kojote (Kojoti, ali prerijski volkovi so vrsta malih volkov, ki so pol lisičjega pol volčjega rodu.) in jelene. O tem času še ni bilo North-Battleforda. Na stotine stitirjaških milij je bila sama močna pustinja. Edino ena ko-

Vi g. urednik pa le pogumno naprej. Mi smo Vam hvaležni, da te ljudi nam razkrinkujete, kajti kolikor bolj bo ljudstvo spoznalo njih delovanje, toliko hitreje bo konec njih švigašvagske igre.

Pametni Slovenci so že davno obrnili hrbet tem ljudem. Ostali pa tudi ne bo dolgo, ko ga bodo, kajti počasi bodo spregledali vsi.

Iskren pozdrav!

Duhovnik iz Zapada.

Chicago, Ill.

Predzanji torek je bil živahen dan v našem župnišču, ko so odhajali naši študentje v kolegije, kamor so bili odločeni.

V kolegij sv. Jožefa v Teutopolis, Ill. so šli dijaki Ernest Bogolin in Viktor Prah v drugo gimnazijo, oba sinova odlične slovenske družine Mr. Antona Bogolina in Mr. Peter Praha iz Chicago. — Iz Willarda, Wis. v prvo gimnazijo John Seliškar sin odlične družine Mr. George Seliškara in njegove soproge naše delavne sotrudnice Mrs. Agnes Seliškar, stričnik škofa Trobca in sorodnik obeh Rev. Trobec in obeh Dr. Seliškarjev. — V kolegij sv. Jožefa v Collicion, N. Y. sta odšla poleg treh čičaških slovaških dijakov tudi Frank Prijatelj sin ugledne družine Mr. J. Prijatelj in Anton Žugel sin odlične družine Mr. Math Žugla. — Poleg teh so se vračali s počitnic tudi kleriki, bogoslovci, ki so prišli iz St. Bonaventure's seminarija v New York državi sem na farmo oo. Frančiškanov na počitnice in na slovnost polaganja ogelne kamna. Med njima sta bila dva Slovenca Č. Fr. Edvard Gabrenja O. F. M. iz Clevelanda, ki se je nazaj grede oglašil tudi pri svojih starih v Clevelandu in Č. Fr. Benedikt Hoge O. F. M. iz Bridgeporta, O., ki je šel tudi za nekoliko dni na počitnice k starišem. Vsa ta mladež študira za naš frančiškanski komisariat. Vsi so izvrstnega duha in so si v kratkih dnevih svojega bivanja na farmi, kakor tukaj v Chicagi pridobili splošno priljubljenost. Vse kaže, da imajo naši oo. Frančiškani lepo prihodnost, kajti, kakoršna je mladina, taka je prihodnost.

Vsem gg. bogoslovcem, kakor tudi vsem dijakom želimo obilo blagoslova v tekočem šolskem letu.

Poročevalec.

Forest City, Pa.

Na dan Delavskega praznika je tukajšno katoliško društvo Marije Vnebovzete števil 77, K. S. K. J. obhajalo svojo 20-letnico obstanke. Prireditve se je vršila v znanem Grovu Mr. Zidarja, ki je na jako fletnem prostoru in kakor nalašč za take prireditve. Na programu so bili poleg raznih zabav tudi govori. Otvoritveni govor je imel

društveni predsednik Mr. Anton Zigon, ki je v lepih besedah pozdravil vse navzoče, ki so se te slavnostne prireditve udeležili. Za njim je govoril Mr. John Osolin, kateri je že nad 20 let tajnik tega društva. On je govoril o društvu, in je povedal navzočim, kaj je imenovano društvo že vse storilo za blagor svojega članstva. Navedel je v številkah, da je dr. Marije Vnebovzete izplačalo že \$15,495.50 bolniške podpore za časa svojega obstanke. Za pogrebne stroške pa je izplačalo že nad \$1.050.00. Za njim je nastopil rojak Mr. Anton Bokal in končni govor je imel Mr. John Dečman gl. urednik K. S. K. J., ki je govoril o K. S. K. J. in o njenih društvih. Vsi govorci so bili iz navdušenja sprejeti. Prireditve je napravila na javnost najlepši utis. Vrlenu društvu želimo še obilnega vspeha v svojem delokrogu za blagor kat. Slovencev v Forest City.

— Miss Angela Skubec in Miss Tilka Telban sti se vrnile te dni iz kratkih počitnic, na katerih sti se mudile v Clevelandu, O. pri znanih in prijateljih.

— Ker sem že pri pisanju naj omenim tudi to, da se tudi nam Forestiskim rojakom gabi ostudno napadanje Glas Nar. na našega uglednega predsednika K. S. K. J. Mr. A. Grdinata. Ker vsi ga po znano kot moža poštenjaka ki dela požrtvovalno za jed noto in se trudi, da bi dohitel ono, kar se je doslej zamudilo pri tej naši edini katoliški podporni organizaciji. Zato tudi najodločneje obsojamo u mazano pisavo tega lista. Kar ta list piše zadnje čase ni več za prebaviti. Vsak pameten mu obrača hrbet. Sedaj vidimo, da teh ljudi res ni drugega, kakor sama zavist in hudobnost: Zaplotni zygagar ne zna drugega, kakor napada ti delavne naše moze. In utika se v stvari, ki ga popolnoma nič ne brigajo, kakor na pr. naša K. S. K. Jednota, kateri je G. N. še vedno kazal neprijazno lice.

Poročevalec.

Collinwood, O.

Cenjeni gosp. urednik. — Prosim, da priobčite te kratke vrstice v porajšilo našim rdečkarjem. Ne radi odgovorjamo takemu dopisniku, kot je pisec v Prosveti števil 205

z dnem 30. avgusta. Ker se pa le vedno in vedno napada duhovnike, cerkev in poštene moze, se pa tudi ne more vsega prenesti.

Gospodje Prosvetovci, prosimo Vas, pokažite nekoliko več dostojnosti v vaših listih. Vedno in povsod kričite, kako ste svobodni in napredni, zakaj ne pustite tudi svobodo drugim. Ali res mislite, da kdor ne trobi v Vaš rog potem ni za med človeško družbo. Ljudstvo se je spametovalo, ne pusti se več voditi takim bedakom za nos, kakor ste jih vodili za časa vojne. Kaj ste storili o vojni za narod? Povejte! Marsikateremu še sedaj brenči po ušesih milijondolarski fond, ko ste narod sleparili, takrat ste hodili bolj javno, ker ste bili bolj varni. Sedaj pa kričite za plotom skozi Vaše umazane liste, v javnost Vas je pa sram.

Dopisnik omenjene številke v Prosveti se je zopet zaletel v našega pomožnega župnika. Pravi, da mu še vedno brenči po ušesih povedane besede od gospoda na slovenskem odru. Pa mu je prav, le naj mu brenči, saj mu bo še bolj, če bo s takimi dopisi hodil na dan. Pravi, da dotičnemu gospodu ne pristojata dramatika na slovenskem odru. Seveda g. dopisnika to strašno jezi, menda zato, ker on ni dobil tistega častnega mesta, ker misli, da tako učene buče jo ni, kakor je on sam. Vprašam pa g. dopisnika in njegove pristaše, kje se je pa začela preje dramatika in pok slovenskega jezika, ali ne pri duhovnikih in cerkvi, ali pa na primer slikarstvo, kiparstvo itd. ali je to znašel kakšen socialist? Gotovo ne. Pa vpijete, da cerkev ni narodna in napredna. Seveda, ko bi jo imeli taki naprednjaki v rokah kakor so okoli Prosvete, potem bi že ne bilo ne duha ne sluha o njej. Ti mozeje so po večini skozi duhovnike prišli do boljšega kruha, sedaj pa udrihajo po njih, kadar pa pride smrt, tistikrat bi pa vse dali, samo da ga vlečejo v cerkev, da ga duhovnik pokropi in da moli za njegovo dušo. Mi prosimo tiste, ki imajo še količkaj ljubezni in spoštovanja do svojega duhovnika, naj kratko malo obračunajo s takim umazaniam listom kakor je Prosveta, Gl. Naroda in njim sorodni listi. Naj še omenim, da se je dopisnik tudi utaknil v našo farno patrono s priimkom Mica, mesto Marije Vnebovzete. To je skrajno bogokletno. Se li more reči, da je taki človek rojen od slovenske katoliške matere? Ne! Nadalje še nekaj v števil 199 z dne 23. avgusta, se čita še nekaj ravno od istega dopisnika, ki govori o cerkveni zgodovini, ki se pa tako malo razume na cerkveno zgodovino, kakor novorojeno dete. Pravi, da je bil papež Aleksander šesti poročen. Ne vemo, kje je dopisnik čital to poročilo, nam ni o tem prav nič znano, ker imamo samo enega rimskega papeža. Seveda, dopisnik ima kakšnega navadnega Prosvetovca za papeža.

ko poroči eno ženo pa se jo naveliča in jo pusti, potem pa gre z drugo. To je njih naprednost. Nadalje piše o nekem Smithu, ki se nahaja v zaporih, nam je stvar dobro znana, kakor vemo on ni bil katoliški duhovnik, pač pa protestant, ker tudi oni se imenujejo katoličani, a njih vera je zanič, kakor Vaša ni gosp. rdečkarji. Tega vednega napadanja mora biti enkrat konec. Vi člani od dr. števil 142 S. N. P. J., ne pustite se, da bi se Vas napadalo po časopisju in mi kot dobri katoličani, se pa tudi ne pustimo blatiti od vsake šla-pe.

Pozdrav vsem!

Člani Slov. kat. izobraževalnega društva.

J. M.

Pueblo, Colo.

Potovanje iz Frontenaca. Kana. je precej dolgo do tega mesta, ker je treba premeniti železnico dvakrat. Na eni postaji je bilo treba čakati celih šest ur. A vseeno sem zadovoljen, ker je bil vspeh nad vse zadovoljiv. Z veseljem srcem sem hodil po mestu Pueblo, kjer je dosti zavednih Slovencev. Vstavl sem se pri Mrs. Meglen, kakor po navadi, kjer sem bil gostoljubno sprejet. Takoj mi je Mrs. Meglen preskrbela moža, Mr. Strupnika, ki mi je pomagal po dolini, za kar se Mrs. Meglen in Mr. Strupniku iz srca zahvaljujem. Po hribu so pa zopet naši dobrotniki priskočili na pomoč. To so: Mrs. Vovk, Mrs. Princ, Mr. in Mrs. Gnidica. Mrs. in Mr. Gnidica, se prirčno zahvalim za postrežbo in za pomoč, da smo dobili tako lepo število novih naročnikov. Enako tudi hvala Mr. Bozichu za postrežbo. Hvalo sem tudi dolžan družini Rojčevi, kakor tudi sinu Feliksi, ki me je vozil po oddaljenih krajih z avto, kakor tudi za dobro kapljico. Predvsem sem pa hvaležen čast. g. Rev. Ciril Zupanu za priporočilo, ki so v tako lepah besedah povedali faranom pomen dobrega katoliškega časopisja in s tem tako pripomogli do vspeha. Vsem skupaj še enkrat tisočera hvala in Bog povrni. Da bi pa bile delavske razmere boljše, bi bil vspeh še veliko boljši. Tukaj delajo po večini le po tri dni na dan. Tukajšnji Slovenci so jako prijazni ljudje, postrežljivi, ki žive v ljubezni in soglasju s svojim župnikom, ki jim pastiruje že blizu trideset let. Sedaj tudi zidajo šolo.

Imam pa poročati tudi žalostno novico in sicer, da je znani dobri katoliški rodbini Mr. Papeža ml. umrl 5. sept. poldrugo leto stari deček Starišem naše sožalje! H koncu še hvala za postrežbo.

Pozdrav vsem,

Leo Mladich, pot, zastop.

— Milan Italija. — Nerotova kopalna soba, katere je največja izza časa Rimljanov, je bila izkopana v Agnano blizu Neapla. Poslopje je visoko šest nadstropij in dolgo 1.125 čevljev. Tri galerije, ki se nahajajo najvišje so se rabile za parno kopelj.

ja Indijanka je umrla pred tremi leti. Tudi ona je ljubila zveri . . . Toda ti prokleti volkje, ki mi uničujejo vse moje rise, na vsak način moram imeti njih kožuhe. Če jih ne ubijem, se moram umakniti iz te koč.

Henri se je neprestano bavil s to mislijo in ko je nekdan našel novo risjo sled, je zapazil, da je vodila pod velikim podrtim drevesom, katerega dolge veje so držale deblo deset ali petnat čevljev nad tlom in tako tvorile neprodno votlino. Sneg je bil okoli in okoli poteptan in pokrit z zajejo dlako.

Možak si je začel mesti roke in se veselil.

"Imel bom risa!" je dejal: "In oba volkova z njim."

ča je stala ob bregovih reke Saskačevana, ravno tam, kjer se dviga sedaj Battleford. V tej koči sem prebival jaz. Ljubko dekletce dvanajstih let je živelo tu s svojim očetom in svojo materjo. Kadar sem hodil na lov, je dekletce šlo večkrat z menoj. Ko sem ubijal, je včasih zaplakala in dražil sem jo . . . nato je prišla železniška proga in pozneje se ena. Obe železnici sta se križali ravno poleg koč. Nato je zrastle nenadoma mestce. Razumite, Henri, pred sedmimi leti ena edina koč. Pred dvema letoma je mesto štel tisoč osemsto prebivalcev. Letos pa, ko sem se peljal skozi na potu semkaj, sem videl, da jih ima pet tisoč. V dveh letih jih bo imelo deset tisoč."

Pavel Weyman je potegnil

"Kjer je prej stala koč, so sedaj tri banke in vsaka ima kapital štirideset milijonov dolarjev. Zvečer svetijo električne luči North-Battleforda dvanajst milj daleč. Mesto ima srednjo šolo, ki je stala stotisoč dolarjev, deželno hišnico, krasno kasarno za požarno brambo, dve cerkvi in sedaj se zidajo električni tramvaji. Pomislite, kjer so pred sedmimi leti tulili kojoti! . . . Prebivalstvo raste naglo, da ljudsko štetje ne da nikoli pravilne številke. Povem vam, da bo mesto imelo v petih letih dvajset tisoč prebivalcev . . . In malo dekletce iz koč, Henri, je danes krasno dekle, ki bo kmalu imelo dvajset let. Njeni stariši iz svoje pipe, nato je pa nadaljeval:

. . . moj Bog, da . . . njeni

stariši so bogati. A glavna stvar je, da se misliva poročiti prihodnjo pomlad. Njej na ljubo ne ubijem več živih bitij. Zadržaj živali, ki sem jo ustrelil, je bil prerijski volk. Imel je mladiče. Helena je ohranila enega volčičev. Vzgojila ga je in udomačila. Radi tega ljubim volkove bolj kot ostale živali v Wildu: In upam, da bosta ta dva, o katerih govoriva, ušla vašim pastem in strupom."

Polkrvni Henri Loti je ves začuden gledal Pavla Weymana. Ta mu je pomolil sliko. Predstavljala je mlado dekle z nežnim obrazom, globokimi in nedolžnimi očmi. Profesor je videl, kako so se Polindijancu pokazale gube na čelu.

"Tudi jaz sem ljubil," je dejal. "Moja Iowoka, mo-

Socialna Razmotrivanja

VII. "NEZNATNO SOCIALNO IN VELIKO ETIČNO VPRAŠANJE."

"V resnici je socialno vprašanje silno neznanostno in malenkostno vprašanje v primeri z etičnim vprašanjem... Rešite etično vprašanje, pa socialnih težav ne bo več."

(Glasnik XXII. str. 13.)

Morda se bo zdel komu ta ugovor izmed vseh dosedanjih silno težav in pameten. "Rešite etično vprašanje, pa socialnih težav ne bo več!" Da, a ravno v tem tiči vsa plitvost celega tega ugovora.

Pri vseh dosedanjih pomislekih smo koncem koncev prišli vselej do več ali manj jasne zaključke, da tisti, ki tako ali podobno mislijo, nimajo pravega pojma o modernem gospodarskem življenju in njegovem ustroju, oziroma mehanizmu. Tu, pri tem ugovoru pa se vidi, da njegov avtor tudi človeka samega na sebi ne pozna in ne razume. Rešite etično vprašanje, pa socialnih težav ne bo več! Kdo pa tega ne ve? Ali, to je treba povedati, kako bi se dalo etično vprašanje rešiti brez socialnih reform.

Da, če bi živeli danes na zemlji sami Franciški Asiški, ali če bi bila vsaj večina ljudi takih, potem bi lahko govorili o tem, da je rešitev socialnega vprašanja odvisna samo od tega, ali in kako se reši etično vprašanje. Toda mi ne rešujemo socialnih problemov med svetniki, marveč jih rešujemo med ljudmi, ki so priklopi na ta svet, med ljudmi, ki se ne znajo in se najbrž nikdar ne bodo znali popolnoma odtrgati od zemlje z vsemi njenimi goljufivi mi dobrotami in sladkostmi pa zato tudi z vsemi njenimi težavami in bridkostmi.

V tem ravno tiči — vsaj nam se tako dozdeva — največja tragika človeškega življenja, da mu je postavljen visok, najvišji cilj, da ga pa ne more drugače doseči, kot da živi tu na zemlji svoje vsakdanje, bomo življenje. Ne jed, ne pijača, ne obleka in ne stanovanje, vse to ni za nebesa niti najmanj potrebno, ali če hočemo prav živeti ter si z dobrim bogaboječim življenjem odkleniti nebeske vrata, tedaj moramo tudi jesti in piti, se moramo oblečiti in tudi neke stanovati. Name-

njeni smo za Boga, zato, da ga dosežemo, pa moramo dobro dovršiti svojo pot na zemlji. To pa na splošno ni drugače mogoče, kot da skrbimo za svoje telo in njegove potrebe. Tudi mati, ki bi tako ljubila svojega otroka, da bi mu hotela vzeti življenje, samo da bi bila njegova duša prej pri Bogu, ne sme tega storiti, marveč mora otroka vzrežati ter skrbeti neke za njegovo duševno; temveč tudi za njegovo telesno življenje.

Četudi ni ta briga za telo in njegove potrebe naš namen, je vendarle, kljub Jezusovim besedam (ki imajo bolj pomen idealne smernice, nego brezpogojne primernosti za vsak slučaj vsakdanjega življenja), naj ne skrbimo, kaj bomo jedli in pili in kaj bomo oblečeni, naša neizbegljiva dolžnost. To pa zaradi tega ker brez primerne zadoščenja telesnim potrebam tudi ni duševnega življenja, razvoja in napredka.

Mera telesnih potrebščin, ki jih človek rabi, da lahko služi svojemu pravemu, končnemu cilju in namenu, je seveda zelo različna. Eden je skromen ter mu je dovolj, ako ima za skrajno silo najnujnejših stvari, drugi je zopet bolj navezan na svet in njegove dobrine, ter ne more povzdigniti svojega pogleda kvišku od zemlje, dokler se mu vsaj za silo dobro, recimo človeško ne godi. In ravno v to drugo vrsto spada po vsej priliki ogromna večina vseh ljudi.

Govoriti, rešite etično vprašanje, pa bo vse dobro, more zaradi tega samo tisti, ki sedi ob dežju, snegu in mrazu doma v toplem zakurjeni sobi, ki sam ni nikdar lačen in katerega gladni otroci s svojim jokom ne motijo v njegovem razmišljanju in modrovanju, kako bi se dalo socialno vprašanje z lahkoto rešiti. Kdor pa pride ves premočen, premrazen ter lačen in zdelan s težkega dela domov, pa ga namesto toplega, prijetnega stanovanja, kjer bi se okrepčil, odpočil in razvedril v ljubljeno družbo svojih domačih, čaka v tesni, vlažni in za duhli luknji sestradana ter ob bede in pomanjkanja boleha in nadležna žena s kopo napol nagih otrok, ki lačni vse vprek kričijo in jokajo ter mu ne dajo niti da bi v miru uporabljal svoje skromno kosilo — če ga sploh dobi — tisti bo čisto drugače govoril. In

kdo bi mu to zameril?

Kakor vse, kar človek misli in dela, tako je tudi njegov pogled na probleme in težave ki pritiskajo moderno človeško družbo, bistveno različen po tem, v kakšnih razmerah on sam živi, po tem, s kakšnega vidika gleda v svet in na vse, kar se v njem godi. Zato prihajajo vsi tisti, ki študirajo socialno vprašanje samo v svojih sobah, do čisto drugih zaključkov kot pa oni, ki žive med trpečimi ljudmi in morda tudi sami pomagajo nositi pezo modernih socialnih krivic.

Kdor še ni nikdar sam na svoje lastne oči videl, kako siromašni ljudje žive, kdor ni sam na svoji lastni koži še nikdar občutil, kaj ti ljudje trpijo, tisti ne bo nikdar znal ceniti njihovega trpljenja. To je naravno in drugače sploh biti ne more. Zato pa je nujno potrebno, da se vsakdo, ki se hoče baviti s socialnim vprašanjem, poskuša najprej vživeti v usodo najbolj tlačanih, zatiranih in izkoriščanih množic delovnega ljudstva, potem šele se bo lahko izognil vsaj največjim zmotam.

Kdor pa dejansko le nekoliko pozna svet in ljudi, ki na njem živijo, bo moral priznati, da je večini izmed njih primerno blagostanje bistven predpogoj vobče duševnega, zlasti pa moralnega življenja, razvoja in napredka. Brez tega je večina ljudi nujna potlačena in nevednost in moralni propalost. Tu ne pomaga nobeno pridigovanje in nobeno svarjenje. Če delavec nima pravega doma, če ga tare obup, gre v gostilno in zapije se tisti bori zaslužek, s katerim bi mogel malce olajšati bedo svoje družine.

Dvajset tisoč milj pod vodo

Te dni se je vrnil s svojega potovanja angleški podmornik čoln "H-26." Od 20. januarja letošnjega leta do svojega povratka je čoln preplaval od Portsmoutha do Singapura pod vodo ogromno razdaljo 20 tisoč angleških milj ter s tem dosegel rekord nad podmornicami.

Izpraznenje zasedenega ozemlja napreduje.

Essen, Nemčija. — Izpraznenje zasedenega ozemlja po Belgijcih in Francozih zelo hitro napreduje. Zasedeno je le še nekaj ozemlja v Prusiji katero pa ni vključeno v dogovor pogodbe.

GRDINA IN SINOVI

PRVI SLOV. POG. ZAVOD
1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.

Randolph 1881

NASVETI ZA HIŠO IN DOM

Kako hranimo sadje za zimo.

Zelo važno za gospodinjstvo je, da pravočasno in pravo sadje pravilno shrani za zimo. Znano je namreč, da je od uživanja sadja prav zelo odvisno zdravje vseh članov družine. Navadno ima vsaka gospodinja odbrano že posebno drevo, od katerega shranja za zimo; važno pa je, da ve, kako naj ga shrani. Vedeti pa mora tudi, kdaj je označeno sadje zrelo in kakšne posebnosti ima, da ga lahko dalje časa ohrani svežega in ga obvaruje gnilobe. Za to dvojje je važno, da ga trga ob pravem vremenu in na pravilen način. Zdravo sadje je samo na sebi trpežnejše, dočim piškavo in poškodovano sadje kaj kmalu nagneje.

Kakor hitro se sad odtrga od drevesa, se prične — to je odvisno od zrelosti — v njegovi notranjosti neko razkranje. Sade, ki ga misliš hraniti za dolgo, ne pusti do cela dozoreti, nego odtrgaj zlasti finejše vrste jabolk nekoliko prej. Ako čakaš do popolne dozorelosti, ti sadje nekega zavre, postane mehko in nekako ovenelo. Obtrgaj pa sadje zelo previdno, ne pretiskaj ga, ne rani in tudi ne meči v košaro ali na kup, da se ne potolče in obtisne. Na noben način pa ne tresi sadja, ki ga misliš shraniti; na obtolčenih mestih kaj kmalo prične gniti. Prav tako kmalo segni, ako ga spraviš v vlažno in zatohlo klet.

Obtrgavanje sadja za zimo naj se vrši le ob suhem in lepem vremenu in šele potem, ko se je rosa že osušila. Vse sadje namreč, ki ga trgaš ob deževnem vremenu, kmalu prične gniti.

Jabolka in hruške, ki smo jih namenili shraniti, je treba odtrgati približno 8—10 dni preden popolnoma dozore, namreč preden prične odpadati listje in se sad brez posebnega odpora da odtrgati. Ako jih pa odtrgamo pre zgodaj, se jim koža hitro naguba, osuše se in so brez pravega okusa. Obtrgano sadje je treba potem za 8—10 dni položiti drug poleg drugega na

PRODA SE

posestvo z vsem poslopjem in pravicami. Posestvo se nahaja v vasi Velki Podlog, fara Leskovec pri Krškem. V vasi je šola. Cena primerna in prilika ugodna za one, ki namestijo iti v stari kraj. Za natančnejše podrobnosti se obrnite na lastnika:

LOUIS ARH,
R. 5. Box 60.
GREENWOOD, WIS.
(9—12. 16. 17..)

plast suhe slame ali oblanja, da se nekoliko izhlape in pozore. Seveda morajo tako dozorevati v zračnem in suhem prostoru. Da je treba za daljšo hrambo izbrati čisto lepo in gladko sadje, je samo ob sebi umevno.

Prostor, kjer se hrani sadje za poznejšo porabo je najbolj suha in zračna klet, ali tudi druga shramba, ki pa mora biti dovolj zavarovana, da sadje ne zmrzne. Biti mora enakomerno hladen in temen; toplota ne sme biti pod 3 C. in ne nad 5 C. To shrambo je treba večkrat zračiti in sicer jeseni in pomladi v hladnih nočeh, podnevi pa ne; pozimi le v opoldanskih urah.

Sade najdalje ostane dobro in sveže, ako ima do njega dostop zrak od vseh strani. Zato zelo priporočajo police s pletenimi predali, če teh ni pa naj se na navadne police položi plast oblanja, da ni sadje na deski. Polagati je najboljše sadje samo v eni plasti, če nikakor ne gre drugače največ v 2—3 plasteh, nikoli pa ne v kupih. Jabolka naj se polagajo s pecljem navzdol, hruške pa navzgor. Vsak teden enkrat je treba pregledati sadje in odstraniti vsak obolel ali sumljiv sad.

Ako moramo hraniti sadje v zabojih, je treba med plasti polagati slamo ali oblanje.

Da je treba shrambo varovati miši in podgan, je že samo ob sebi umljivo.

Paradižnikova mezga.

Oprane paradižnike pretrgaj čez polovico, jih naloži v kozo, pokrij in na to kuhaj toliko časa, da dajo iz sebe nekoliko vode. To vodo odlij, paradižnike pa pretlači skozi sito. Pretlačene paradižnike deni v kozo, jih dobro osoli in počasi kuhaj toliko časa, da se mezga zgosti; ohlajene deni v male kozarce z ozkim vratom, v vsak kozarec pa končno nalij za prst visoko dobrega olja ali zalij za prst visoko z raztopljenim lojem. Naposled zaveži kozarce s pergamentnim papirjem in jih postavi na hladen, suh prostor.

Suha paradižnikova mezga.

Paradižnike očisti, operi in pretrgaj čez polovico, jih naloži v kozo, pokrij in kuhaj toliko časa, da dajo iz sebe nekoliko vode. To vodo odlij paradižnike pa pretlači skozi sito. Mezgo deni nazaj v kozo, jo nekoliko osoli in zo-

pet kuhaj toliko časa, da se kolikor mogoče zgosti. Potem jo namaži za prst na debelo na snažne deske ali krožnike ter jo postavi v pečico ali pa na solnce, da postane popolnoma trda. Suho poberi z desk, jo zavij v čist papir ter hrani v kuhinji na suhem.

— Milledgeville, Ga. — V državi Georgia so si mesto vesal nabavili električni stol, na katerem je prvi smrt storil črnc Howard Hinton.

— New York. — Štirje banditi v avto so napadli uradnika neke tovarne, ki so ga pobili do nezvesti in oropali za \$10.000, katere je nese iz banke za izplačilo delavcev.

— Indianapolis. — Skozi petnajst let na vsaki konvenciji brivcev so se bojevale ženske brivke za vstop v unijo, kar jim je pa vedno bilo odklonjeno. Pri zadnji konvenciji v Indianapolis so pa končno zmagale.

Ponižnega človeka imajo ljudje in Bog rad.

MISLITE NAPREJ!

Amable M. Saint-Prix, najstarejši časnikar na Francoskem, je nedavno tega umrl v 104 letu svoje starosti. Še ne en mesec pred svojim 108 rojstnim dnem je pisal svoje zadnje redne članke. Če hočete ostati mladi, potem kar mislite naprej. Kedar ljudje nimajo ničesar več, za kar bi živeli, začno hitro iti nazaj. Tistim, ki vedno mislijo in imajo dobro voljo, gori življenjska luč do zadnjega. Seveda skrbi, strah in želodčni neredi kmalu izrabijo človeški stroj, toda za te slučaje je Trinerjevo zdravilno grenko vina najboljša pomoč. To izvršno zdravilo izčisti želodec in čreva in jih ohrani čiste, zagotavlja zdrav spanec, bistri duh in vas ohrani v dobrem stanju. "Od tistega dne, ko sem začel jemati Trinerjevo zdravilno grenko vino, se počutim boljši in močnejši vsako leto," tako nam je pisal Mr. Charles Dvorak iz Wichita, Kans. — Jesen se bliža. Tisti, ki se boji, da s prihodom hladne sezone pridejo tudi neznosne bolečine revmatizma ali nevralgije, naj vedo, da daje Trinerjev liniment hitro odpravo v takih slučajih. Če vam lekarnar ali trgovec ne more postreči, pišite na Joseph Triner Co., Chicago, Ill.

Delavec! Sleherni dan se vprašaj:

ALI REDNO PLAČUJEM
ALI REDNO ČITAM
ALI REDNO DOPISUJEM V
ALI ZADOSTI AGITIRAM ZA

AMERIKANSKI
SLOVENE
IN
EDINOST

Javna zahvala in priporočilo

Pred kratkim sem sprejel od Tiskovne Družbe Edinost, lično izdelane tiskovine, katere sem naročil za Družbo sv. Družine. Dolžnost me veže, da se Tiskovni Družbi Edinost javno zahvalim za lično delo, točno postrežbo in tako nizko ceno. Pred dobrim letom je morala Družba sv. Družine plačati neki drugi slovenski tiskarni, za enako delo in enako število eksemplarjev, več kot polovico več, kakor nam je sedaj računala Tiskovna Družba Edinost.

Vsled tega priporočam vsem slovenskim katoliškim društvom, organizacijam, zvežam, korporacijam in posameznim trgovcem, da naročajo potrebne tiskovine pri Slovenski Tiskovni Družbi Edinost. Gotovo boste zadovoljni z delom, kakor tudi z nizko ceno in točno postrežbo.

Ako se bomo vsi držali gesla "svoji k svojim," bomo pripomogli katoliškemu listu Amer. Slov. in Edinost, da postane čim prej dnevnik. Ako hočemo obdržati vtise, katere so napravili Katoliški shodi, po raznih slovenskih naselbinah, nam je katoliški dnevnik neobhodno potreben. Držimo se vedno gesla: "SVOJI K SVOJIM," ter podpirajmo katoliški tisk.

Za Družbo sv. Družine

JOSIP SLAPNIČAR, gl. tajnik.

NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC
Z ŽELEZNINO V MESTU CHICAGO JE:

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Phone: CANAL 1614.

Trgovina vsakovrstne železnine, strojniške naprave, električne potrebščine, cevi za plin, avtomobilske potrebščine, vse železne potrebe za postavljene garaje ali hiš. 1500 drugih različnih predmetov v zalogi. Naše cene so najnižje!

Blago dovažamo na dom, v vsaki del mesta ali predmesta. Začnite trgovati z nami in ostali boste naši stalni prijatelji.

(S. & P.)

NAZNANILO

C. občinstvu, kakor tudi rojakom, ki potujejo skoz Chicago naznanjam, da sem odprla

Prvi slovenski hotel "SLAVIJA"

NA 1921 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.,

kjer je občinstvu na razpolago 35 moderno opremljenih sob po zmernih cenah.

Posebne akomodacije za potnike in njih družine.

AGNES SPOLAR, lastnica.
Tel. CANAL 2241.

(S. 11—2)

And. Glavach

EDINI SLOVENSKI AUTO LIVERY

Čenjenim rojakom v Chicagi in okolici se tople priporočam. Na razpolago imam najmoderneje avtomobile za poroke, krstine in pogrebe. Pokličite me na telefon. Prišel bom na Vaš dom in vse potrebno uredil. Zapomnite si moje telefon številko: CANAL: 5889

1844 — W. 22nd Place
CHICAGO.

Phone: CANAL 6516.

SLOVENCI!

Kadar ste se namenili dati slikati. Bodisi o priliki ženitve, ali v kakem drugem slučaju, ne pozabite, da je v Chicagi slovenski fotografist, ki izdeluje prav tako fine slike, če se ne boljši, kakor kdo drugi. Ta fotografist je:

M. Arbanas

SLOVENSKI FOTOGRAFIST.

1147 — W. 18th St., Cor. May St.

CHICAGO.

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

Smejale se mu je le natihem, kadar je odšel, v greh pa takšnih stvari tudi največjemu nerodnemu ne šteje nobena ženska. Vitovec je jel napeljevati pogovor na njeno vdovstvo in je omenjal, da je še premlada, da bi dala svetu slovo, in kolika opora da bi ji bil baš v teh neprilikah moder in pogumen mož; a budil ji je le spomin na rajnega grofa in ji vabil solze v oči, da se ni dalo več pametno z njo govoriti. Ali pa se mu je poredno muzala in se delala, kakor da ne umeje njegovih besed; da pa ponuja Vitovec s tem pogumnim in modrim možem samega sebe, to ji ni še prihajalo na misel. Tedaj jo je ostavil Vitovec razjarjen na sebe in na njo in sklepal iznova, da bode prihodnji izpregovoril resno besedo.

In Vitovec je bil mož-beseda. Iz mnogih krajev, iz trgov in vasi, katere so bili pregovorili po svoje Vitovecovi vojak, so bili prišli poslanci objavljati kneginji vdanost, in ona je bila posebno dobre volje, ko se je oglašil v praznični obleki snubec. Prišel je dolg govor. Njej pa so se jezno zablistale oči, ko je začela prvo odločno besedo, in srdito se je krčila mehka ročica. Najrajša bi bila govorniku pokazala vrata; a spomnila se je svojega položaja, premagala se je in nepotrpežljivo čakala konca. Odgovorila je hladno, da se zdaj, ko še pol leta ni minilo po smrti prvega moža, ne spodobi misliti že na možitev.

"Milostiva kneginja," je silil oni, "nenavadni časi zahtevajo nenavadnih pomočkov. Vas ljudstvo čisla in ljubi, a vendar ga ne boste sklicali v boj, ako ne izderem meča jaz. Premislite, koliko sem žrtvoval jaz, odkar se za Vas potegujem; in za Boga! ni mi žal. A ne bode dolgo, in zastavil bom življenje, in zablistalo se bode nad glavami Vaših sovragov, in grom se bode razlegnil po vseh širnih deželah, koder gospodujejo Habsburžani. V pre mnogih jezikih se bode preklinjalo moje ime; Vi pa boste obhajali zmago. Da želim za vas ta trud prevelikega plačila, to vem dobro; a ne zamerite mi, milostiva vladarica, da mi razum ni mogel toliko obrzdati srca, kolikor bi bilo morebiti Vam ljubo."

Ona mu je podala roko v znamenje, da mu ne zamerja odkritosrčnosti, a prosila ga je, da naj potrpi, da zbere svoje misli, ker jo je bil popolnoma presenetil. S tem se je zadovoljil Vitovec, vesel, da je s prvim korakom opravljen najtežji del.

Z vsi prirojeno trdovratnostjo in zvitostjo je izvrševal zdaj svoj naklep. Pošiljal je pisma, poslanca, jezdil sem, jezdil tja in gledal zadovoljen, kako mu gre setev v klasje. Kneginjo pa je pustil nekaj časa pri miru, da premisli njegovo ponudbo, in le Ostrovrharju je razodel svoj korak. Ta mu je takoj čestital kot grofu celjskemu, in ko je Vitovec nekoliko ugovarjal na videz, češ, da se boji, da bode kneginja odklonila njegovo snubitev, se mu je smejal prijatelj na ves glas in trdil, da ne pozna niti ženskih vobče, niti vdov posebej; in tudi si res ni mogel misliti Ostrovrhar, kaj da bi imela kneginja proti Vitovcu, ki ni le hraber in postaven junak, ampak niti ne pije in ne preklinja kakor mnogi drugi. A Vitovec je mrmral, da imajo ženske svoje muhe. In ni se motil.

Ko je bil ostavil po snubitvi kneginjo, ni mogla ona

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKO TRGOVIN AZ OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO.

Elektrika

naj sveti v Vaših hišah ako hočete modern in čist dom.

Vse preveč je sitnosti in dela z drugimi svetilkami. Pri električni luči pritisnite samo gumb in razsvetljen je Vaš dom.

Mi napeljavamo električne žice v Vaše domove po najzmernejših cenah. Sedaj je čas, da daste naročilo nam in imajte prihodnjo zimo električno luč v Vaši hiši. Pridite h nam da se pomenimo!

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicago. Pišite po naš cenik.

(8-27 9-3.)

več brzdati svoje nejevolje in žalosti. Vrgla se je na posteljo, skrila obraz v blazino in curkoma so ji drle solze po zardelih licih. Da se drzne hlapec njenega soproga s tako ponudbo stopiti njej pred oči, to ji je preživo osvetlilo vso onemoglost. Zdaj je šele popolnoma pregledala Vitovecovo sebičnost. Ne zaradi nje, tudi ne, da bi se maščeval, le da bi zasedel z njeno pomočjo staroslavni prestol, je uskočil na njeno stran. Razvidela je, kako nevarne igre da se je lotila, in spoznala, da je nova zveza dvorezen nož, ki bode ranil njo samo, če se ne varuje. Menila je, da ga izigra ona proti cesarju, in pokazalo se je ravno narobe. Sama častiteljica in prebrisana, je dobro umela prekanjeno častihlepno Vitovecovo, in neizrečeno mu jo je zamerila; zakaj nas dirnejo najnemileje one napake našega bližnjaka, katere imamo sami. O, da zavisi vsa njena moč od dobre volje tega hinavca, ki si mu ne upa potegniti krinke raz obraz! Nič več se ni veselila zviti svojih načrtov, ko ji je budila tako bridko žalost zavest, na kako nezanesljivem temelju da sloni njena veljava. Prišlo ji je na misel, da bi se pogodila s cesarjem. Jeza na Vitovca je zagovarjala ta svet; potem bi pač lahko kaznila oblastneža. A ko je jela natančneje premišljevati to reč, se je izpremisllila. Saj bi koristilo to le cesarju, in na tega je bila skoraj takisto huda kakor na Vitovca. Oj nikar ne vprašati jeze za svet! Cesar gleda le na svojo korist, Vitovec le na svojo: zakaj naj bi se ravno ona ozirala na kaj drugega! Zdaj gre za to, kdo bode zvitejši. Sklenila je, da se ne spre ne s cesarjem popolnoma, ne z Vitovcem; poskrbi pa, da se ne zbližata tadv, in da počaka ona ugodne prilike. Kadar bodo navalili na cesarja premnogi njegovi sovražniki, takrat se bode rad pogodil, kakor bode ona želela. "In potem se zmenimo z Vitovcem," si je dejala tiho, in maščevalnost ji je v nemala oči. "Tudi jaz znam biti sebična. O, Jan Vitovec, prežgodaj si pokazal, kam da meriš! Ti misliš mene porabiti kot orodje; a glej, da te ne porabim jaz in odvržem, kadar mi bodeš odveč. Klin s klinom."

Nekako enake misli so rojile pa tudi Vitovcu po glavi, ki je čutil, da ni bil posebno razveselil kneginje s snubitvijo. "Ta ženska," je dejal, a rabil je robatejši izraz, "morda res misli, da si jaz zaradi njenih črnih oči nakopavam toliko sitnosti. Za Boga milega! ali sem mlad bedak, ki leta za vsakim krilom! Ne, milostiva kneginja, dovolili boste, da se jaz tudi nekoliko nase ozrem. Če sem se toliko dolgih let trudil za druge, zakaj ne bi se enkrat domislil sebe? Oh, Vi mislite, da boste mene zvili in porabili proti cesarju, kakor psa, ki ga naščujete na medveda. Reči Vam moram, da se varate, milostiva."

POZOR!

Čenjenim društvam v Chicagi in okolici naznanjam, da sem kupil dobroznano NARODNO DVORANO na Racine in 18. ulici. Prenovil sem vse dvorane za seje, kakor tudi veliko plesno dvorano. Zatorej se priporočam čenjenim društvam, kakor tudi čenjenemu občinstvu za obilen poset. Postrežba točna in solidna!

Frank Mubi

(LASTNIK)

1800—1802 — So. Racine avenue.

CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 2675

(S— 11. —2.)

POZOR!

"Šur Majk!"

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIJO KJE DRUGJE. TO NAREDIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem čenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglaš. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

A.S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi čenjenim društvom, da se ob priliki prireditev spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

la iskati moža ter ga šele proti jutru našla mrtvega pod hruško kakih 10 m za hišo.

Strela.

Strela je vdarila v hišo in hlev Franca Anžina iz Strazhič pri St. Vidu. Ubila je dve kravi ter vžgala poslopje, katero je do tal pogorelo. Škodna znaša 200.000 kron. Zavarovan je bil le malo.

Na vsled dežja blatni

splošno pa precej zanemarjeni Dolenjski cesti je spodrsnilo kolo čevljarskemu pomočniku Joži Grumu. Nesrečen je padel v blato in odletel na kamen. Poškodovan se je vsled padca tako močno po vsem telesu, posebno pa na nogi da se ni mogel dvigniti. Krog njega se je nabralo več ljudi in ker je ponesrečenec tožil da ima brčkone zlomljeno nogo, je nekdo telefoniral po rešilni voz, s katerim so ga odpeljali v splošno bolnico.

"Coprnija" s kartami.

V prodajalni zlatarja Janka Drmote v Sp. Šiško je vstopil zvečer neznan mož in izrazil željo, da si kupi zlato uro. Med pogovorom je neznanec izlekel tri igralne karte, kojih ena je imela na zadnji strani nalepljeno takšno znamko. Prišel je razlagati trgovcu svojo kartaško umetnost privlekel na dan še nekaj tisočdinarskih bankovcev in jel navduševati mojstra za igro. Pričela sta igrati sprva za šalo, ker pa je imel trgovec v šali srečo, je končno stavil tudi 100 Din gotovine. Tedaj pa se je sreča takoj obrnila, kajti tujec je uporabil bil znan kartaški trik, pograbil 100 Din in izginil za vogalom. Mojster je sicer hitel za njim, a mu je tujec odnesel pete. Slučaj je prijavil policiji, ki sedaj išče goljufa.

Vezilo kraljeviču Petru.

Nadučitelj v pokoju, znani čebelar g. I. Paulšek in njegova hčerka Marija, učiteljica ročnih del v Mariboru, sta izročila g. srezkemu poglavarju dr. Ipavicu skupino satovja, ki je zloženo v okusno izdelano šatuljo, opremljeno s sviljo in zlatim okvirjem ter tvori ime Njeg. Vis. kraljeviča Petra, njegovo rojstno leto 1923. in kraljevske krono. Vezilo se odpošlje potom kabinetne pisarne na pristojno mesto.

Krvava osveta v Hercegovini

V okolici Mostarja sta bila v noči od neznanih storilcev ustreljena brata Stojan in Luka Cvitkovič. Okoli polnoči je prišel v njuno hišo muslimanski mladenič, ki je izjavil, da sta ga poslala dva orožnika ki ju čakata v bližnjem gozdu, da ju popeljeta k naredni

SLOVENSKA RESTAVRACIJA.

1385 E. 55th Street,

CLEVELAND, O.

Se priporoča rojakom Slovencem za poset. Pri njemu se dobi vedno domača hrana, kakor tudi sobe za prenočišče.

J. KOSMACI

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam v nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽEL. I. A. KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Naiboliše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš znotraj in znotraj. Pokličite me po telefonu!

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE

Prevaža pohištva — premož — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!

Phone Roosevelt: 8221

ku v Žovnico zaradi nekih informacij. Nič hudega sluteč sta odšla brata Cvitkovič z mladeničem v omenjeni gozd, odkoder pa se nista več vrnila. Naslednji dan so ju domači našli mrtva v gozdu. Kakor je komisija dognala, sta bila oba ustreljena z vojaško puško. Domneva se, da sta postala žrtev krvne osvete, ker sta živela v sovraštvu z neko muslimansko rodbino v sedmem selu Polog, s katero sta se bila sprla pred tremi leti. Stojan Cvitkovič zapuščal sedmero, njegovo vbrat pa petero nedoraslih otrok.

Kako je z morilecema Robert Franksa.

"Prijazni" sodnik Caverly, je, kakor je že svetu, ki je navajen vse za dobro gor vzeti kar nad njega pride, poslal morilce Robert Franksa v domstrtno ječo, povrh pa še 99 let za nameček. Ker pa kakor pravita sama se bosta prav vzorno zadržala, kakor piše dopisnik čikaške kapitalistične Tribune, Doherty, se ji ma zna kazni znižati na dvajset let — ali kaj podobnega. Naša javnost naj sama o temu premišljuje, pripomnimo le še to, da imata kot jetnika jolietške jetnišnice številki 9305 in 9306, jesti morata jetniško hrano, sploh vse tako kot drugi jetniki, ne glede na njih bogastvo. Prvi dopoldan v ječi sta rekla, da se jima je zdel tako dolg kakor cela večnost. Oba sta zaposlena pri jetniškemu delu. Leopold ima delo, pri katerem lahko celi dan sedi, med tem ko Loeb v tovarni za stole, dela stoje.

Tisti, ki veliko govore, ponavadi prav malo povedo.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Čenjenim naročnikom, blagim dobrotnikom in prijateljem in vsem rojakom po državi Colorado, Wyoming in Montani naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik **Mr. Leo Mladich**, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste **Amerikanski Slovenec in Edinost, Ave Maria in St. Francis** in vse drugo, ki je v zvezi z našim podjetjem in imenovanimi listi.

Rojaki prosimo Vas, pomagajte požrtvovalnemu in za katoliški tisek vnetemu možu **Mr. Mladichu** širiti dobro kat. časopisje. Prigovarjajte svoje sosede in prijatelje, da se na liste naroče, da se tako za nese dobro časopisje v vsako slovensko hišo. **Mr. Mladich** vsakomur najtopleje priporočamo!

Uprava A. S. in Ed. Ave Maria in St. Francis.

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za moške, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim!

Vsem se priporočam v naklonjenost!

E. RESMAN

SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.

420 Pierce Street

EVELETH, MINN.